

Segona prova. Part A: prova pràctica

Resolució EDU/17/2020, de 13 de gener, de convocatòria de concurs oposició de per a l'ingrés i accés a la funció pública docent i adquisició de noves especialitats.

Cos: Professors d'ensenyament secundari

Especialitat: Orientació educativa

Indicacions:

Cal escollir un dels següents supòsits i respondre a les dues parts: qüestions prèvies i concreció de l'actuació educativa, de manera que es pugui recollir cada part per separat.

SUPÒSIT 1

Context

Aquest matí han vingut els pares de la Laia a l'Institut per parlar amb la directora. La Laia és una noia força estudiosa i aplicada, però insegura i amb una baixa autoestima, que s'ha incorporat enguany a 3r d'ESO. Els pares expliquen que aquell cap de setmana la Laia havia fet un intent d'autolesionar-se en descobrir que s'havia pujat a un compte d'Instagram una foto íntima seva, sent objecte de burles. Una foto que ella mateixa hauria enviat a una companya de classe i que després s'hauria convertit en moneda de canvi, per part d'un altre company, per silenciar una relació abusiva que estaria patint.

L'equip directiu, amoïnat per la gravetat dels fets i, en general, pels nivells de convivència en aquesta promoció de 3r d'ESO (doncs s'han produït altres incidents anteriorment i són habituals les queixes d'alguns professors sobre les actituds i comportament de l'alumnat a l'aula); planteja la situació a la CAD i demana orientació educativa. Concretament, demana orientació sobre les accions d'intervenció que de manera més immediata convindria fer per donar una resposta efectiva a la situació. D'altra banda, demana assessorament per facilitar eines i implicar –de manera proactiva- el professorat, l'alumnat i les famílies, en accions de prevenció i promoció d'una bona convivència al centre i per un canvi d'actitud de l'alumnat davant del seu propi procés d'aprenentatge i de creixement personal i social.

L'institut té 3 línies d'ESO i 2 de Batxillerat, amb una taxa de repetició de curs del 15%.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els trets característics de la situació produïda, els rols que han intervingut i els factors personals o ambientals que l'han pogut predisposar. Expliqueu també els fonaments teòrics psicopedagògics que haurien d'emmarcar la proposta d'actuació educativa a fi de protegir l'alumnat d'aquestes situacions i d'ajudar-los a ser més competents per viure i conviure entre ells.
- 2. Expliciteu les actuacions que prioritzaríeu en la proposta d'actuació educativa a curt i a mig termini (a nivell d'alumnat, famílies i centre), justificant-les a partir dels fonaments psicopedagògics esmentats, la normativa vigent així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un equip d'assessorament psicopedagògic, indiqueu en la vostra proposta d'actuació educativa sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat, especificant a quin dels nivells d'intervenció correspon (prevenció, detecció o intervenció), els destinataris i els agents implicats.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte, en relació amb els objectius plantejats.

SUPÒSIT 2

Context

L'institut x és un centre situat en un municipi de 45.000 habitants, concretament en un barri humil de famílies treballadores i amb pocs recursos, que està patint força la crisi econòmica. Acull prop de 450 alumnes, bàsicament de 2 escoles públiques i una escola concertada del barri. Té 3 línies d'ESO i 2 de Batxillerat. El seu alumnat és molt divers, en un 30% els pares són nascuts en països de Sud-Amèrica, Àsia i el Marroc i en un 28% les famílies reben ajuts des de serveis socials. El centre disposa d'un TIS, una SIEI, una aula d'acollida i un projecte de diversificació curricular per 3r i 4t d'ESO.

La imatge i la convivència en el centre són bones, fruit d'un treball intens des del centre i en el marc d'un Pla educatiu d'entorn, però el nivell de participació i les expectatives de les famílies són força baixos i els resultats acadèmics de l'alumnat poc satisfactoris.

La realitat a les aules és que cal atendre necessitats, interessos i ritmes d'aprenentatge molt diversos. A part dels retards o les dificultats d'aprenentatge, són creixents els casos on es detecta situacions de malestar personal, dificultats per regular la conducta o, fins i tot, problemàtiques de salut mental. Preocupen també les situacions amb risc d'absentisme i d'abandonament escolar.

Una de les línies estratègiques del nou projecte de direcció és revisar el PAD i el PAT vigents i avançar cap un model d'orientació i d'atenció educativa més inclusiu. Si bé s'han fet esforços en el disseny i seguiment de mesures addicionals i intenses, es plantegen dos nous reptes: (1) El desplegament de mesures de caràcter universal concretes en les programacions d'aula que afavoreixin la personalització dels aprenentatges. (2) Establir un marc de col·laboració i de treball en xarxa amb els agents de l'entorn per conductes de risc i problemàtiques de salut mental. És en aquest sentit, que la direcció demana orientació i col·laboració en el marc de la CAD, on hi participen tant l'orientador del centre com el de l'EAP.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els fonaments psicopedagògics del treball en xarxa. Fonamenteu també el plantejament de l'atenció educativa a l'alumnat en base a la concreció de mesures i suports educatius de diferent abast i intensitat, i poseu algun exemple de mesures que considereu adequades per atendre les necessitats educatives de l'alumnat amb dificultats per a regular la conducta o amb situació de desavantatge educatiu.
- 2. Expliciteu les actuacions que prioritzaríeu en cadascuna de les dues propostes que es plantegen (1) i (2), justificant-les a partir dels fonaments psicopedagògics esmentats, la

normativa vigent, així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un EAP, indicant sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriviu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat i especifiqueu a quin dels àmbits d'intervenció correspon d'acord amb les funcions assignades a l'orientador educatiu d'un centre o de l'EAP.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i per a l'avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte en relació amb els objectius plantejats.

SUPÒSIT 3

Context

L'Institut escola (IE) està ubicat en un municipi d'uns 2.500h, entre 3 capitals de comarca. Acull alumnes de la pròpia població, que representa un 30% del total i dels petits pobles del seu voltant. La població és sobretot d'àmbit rural, però amb una tendència al creixement, bàsicament per l'atracció del seu entorn natural i les ofertes de treball en el sector serveis i de restauració. A nivell d'instal·lacions, té dues dependències, l'edifici de l'antiga escola i, a l'espera de les obres, 8 barracons escolars per encabir l'aulari d'ESO. Compta amb 1 mestra d'educació especial i 1 orientador educatiu. No disposen d'aula d'acollida però sí s'ha dotat d'un Projecte Singular per als alumnes de 3r i 4t d'ESO.

Després de dos anys de funcionament, la direcció s'adona de les dificultats per consolidar una línia pedagògica i un funcionament integrat de centre, perquè perduren molts aspectes de les dinàmiques pròpies de cada col·lectiu docent. La coordinació en alguns àmbits està sent especialment costosa: sobretot en l'àmbit curricular (metodologies i avaluació de l'alumnat) i l'àmbit de la participació de les famílies i de l'alumnat. Són els tutors i tutores de sisè i primer d'ESO els que mostren percepcions més crítiques, possiblement perquè són els que afronten directament les problemàtiques de transició amb els seus respectius grups d'alumnes. En aquest sentit, preocupa l'evolució de tres alumnes que fan 1r d'ESO:

En Pau (un alumne amb TEA amb unes habilitats lingüístiques adequades) i en Joan (un alumne amb un important endarreriment en l'aprenentatge). Ambdós casos han desenvolupat conductes disruptives que els dificulten la relació amb els altres.

L'Alba (11 anys), se li va fer acceleració d'un curs acadèmic a 5è de primària per presentar altes capacitats i, segons el tutor, el seu rendiment i motivació no són bons.

Es trasllada a la CAD, petició de valoració i assessorament pels tres casos i, d'altra banda, es fa l'encàrrec d'elaborar un pla de treball que permeti analitzar la situació actual de l'alumnat en la franja 10-14 anys i a partir d'aquí desplegar un seguit d'actuacions de millora.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els fonaments psicopedagògics que haurien d'emmarcar la proposta d'actuació educativa per donar resposta a la situació plantejada.
- 2. Explíciteu les actuacions que proposaríeu per atendre la demanda d'intervenció sobre els tres alumnes i, d'altra banda, la proposta d'actuació educativa que proposaríeu per

millorar la continuïtat, la coordinació i la cohesió entre les dues etapes educatives, justificant-les a partir dels fonaments psicopedagògics esmentats, la normativa vigent, així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un EAP, indiqueu en la vostra proposta sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriuiu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat en relació a la millora de la transició entre etapes i especifiqueu a quin dels àmbits d'intervenció correspon d'acord amb les funcions assignades a l'orientador educatiu d'un centre o de l'EAP.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i per a l'avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte

SUPÒSIT 1 ALTERNATIU

Context

L'Institut està ubicat en un entorn social i econòmic mitjà-alt d'un municipi de 18.000 habitants. El centre té 4 línies d'ESO i 3 de Batxillerat. Els resultats de l'alumnat en les proves de competències bàsiques i de les proves d'accés a la Universitat són bons.

L'atenció a la diversitat es dona fora de l'aula. L'alumnat de 1r i 2n surt a totes les matèries instrumentals i es configura en grups que anomenen de diversitat, on hi actuen diferents docents i especialment l'orientador del centre. A 3er i 4rt ESO es fa un grup específic d'atenció a la diversitat des de fa anys, amb metodologies i continguts diferenciades de la resta de grups. Generalment és alumnat força desmotivats pels aprenentatges, amb poques expectatives de graduació i que, en algun cas, acaba fent absentisme o no completant l'ESO.

La CAD es reuneix un cop al trimestre, i es parla de casos concrets que tenen un PI o per derivar-los als grups que anomenen de diversitat o, si escau, a recursos externs.

En els darrers cursos, ha crescut el nombre d'alumnes on les famílies aporten informes de dislèxia, trastorn de llenguatge i/o amb TDHA i altes capacitats, demanant adaptacions.

En la darrera avaluació de centre es va detectar uns nivells baixos de satisfacció en l'alumnat sobre els nivells d'exigència del professorat, sobre l'ajuda que reben en cas de tenir dificultats o l'atenció a les seves queixes per part del centre. D'altra banda, un anàlisi acurat dels resultats educatius dels grups de diversitat (tant a nivell acadèmic, com de cohesió social) i de l'alumnat amb un PI, han posat de manifest la necessitat de revisar el model d'orientació educativa i d'atenció a la diversitat del centre. Es en aquest sentit que la direcció del centre trasllada a la CAD petició d'assessorament per tal d'impulsar una millora en aquest àmbit.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els fonaments psicopedagògics que haurien d'emmarcar la proposta d'actuació educativa per a millorar el model d'atenció a la diversitat del centre. Expliciteu també, quines són les variables que incideixen directa o indirectament amb la motivació per l'aprenentatge. Fonamenteu teòricament què és la dislèxia i el TDHA, i expliciteu quines mesures universals i addicionals es poden donar per atendre les necessitats de l'alumnat
- 2. Expliciteu les actuacions que prioritzaríeu en la proposta d'actuació educativa, justificant-les a partir dels fonaments psicopedagògics esmentats, la normativa vigent així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les

funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un equip d'assessorament psicopedagògic, indiqueu en la vostra proposta d'actuació educativa sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriviu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat a les qüestions prèvies. Expliqueu quin seria el vostre rol, el tipus d'estratègies que requeriria i els elements d'assessorament i orientació que tindríeu en compte.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i per a l'avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte.

SUPÒSIT 2 ALTERNATIU

Context

L'Institut X es troba a la capital de la comarca i durant molt anys ha estat l'únic centre de referència de secundària per als municipis del seu entorn. Ofereix estudis d'ESO, Batxillerat i cicles formatius de grau mitjà (Atenció a persones en situació de dependència i Cures auxiliar d'infermeria). La recent obertura d'un Institut Escola ha comportat una pèrdua de grups d'ESO i una redistribució de l'alumnat. El centre disposa del recurs d'una aula d'acollida i, des del curs passat, s'ha dotat d'una SIEI. La CAD és presidida pel coordinador pedagògic, en formen part els coordinadors dels nivells, els 3 orientadors del centre (1 de la SIEI) i l'orientador de l'EAP.

Enguany el professional de l'EAP que té assignat el centre els ha comunicat la previsió de 3 alumnes amb NESE tipus NEE per a 1r d'ESO el proper curs: una alumna amb discapacitat intel·lectual moderada associada a una cardiopatia congènita, un alumne amb diagnòstic TEA amb importants dificultats en la comunicació i la interacció social i un altre alumne amb diagnòstic de Síndrome d'Asperger amb un bon nivell de llenguatge i de capacitats. D'altra banda es tenen identificats 12 alumnes amb dificultats d'aprenentatge que no han assolit totes les competències bàsiques de primària.

L'equip directiu està preocupat per l'acollida d'aquest nou alumnat atès que ha detectat un cert malestar en una part important del professorat que acusa la davallada en la preinscripció i en els resultats acadèmics d'enguany a tots aquests canvis. Les mesures i suports a l'aula ordinària a 1r i 2n d'ESO de l'alumnat amb perfil SIEI no han acabat de funcionar i el professorat s'ha sentit desbordat en moltes ocasions.

És en aquest sentit que la direcció del centre educatiu trasllada demanda d'assessorament a la CAD, amb la idea d'analitzar a fons aquesta situació, organitzar l'acollida i la resposta educativa del nou alumnat, així com, concretar propostes de millora que donin resposta tant a les necessitats de suport del professorat com a l'atenció adequada de tot l'alumnat.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els fonaments teòrics psicopedagògics que haurien d'emmarcar la proposta d'actuació educativa que és desenvoluparà a l'institut per intervenir davant d'aquesta situació i, alhora, per a organitzar l'atenció educativa del nou alumnat.
- 2. Expliciteu les actuacions que prioritzaríeu en la proposta d'actuació educativa, justificant-les a partir dels fonaments psicopedagògics esmentats, la normativa vigent així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions

que té assignades l'orientador educatiu en un equip d'assessorament psicopedagògic, indiqueu en la vostra proposta d'actuació educativa sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriviu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat i especifiqueu a quin dels àmbits d'intervenció correspon d'acord amb les funcions assignades a l'orientador educatiu d'un centre o de l'EAP. Explíciteu quin seria el vostre rol, el tipus d'estratègies que requeriria i els elements d'assessorament i orientació educativa que tindríeu en compte.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i per a l'avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte en relació amb els objectius plantejats.

SUPÒSIT 3 ALTERNATIU

Context

Aquest matí, han vingut dues mares de 2n ESO B a parlar amb la directora. Expliquen que representen un grup de mares i pares que estan molt preocupats i decidits a fer el que calgui perquè s'expulsi el Joel del centre. Posen de manifest que la situació és insostenible, que té atemorits els seus fills i que els està afectant en els seus aprenentatges. Manifesten no tenir res contra de l'alumne i la seva família, tot i que es queixen per la seva actitud permissiva davant dels comportaments del seu fill. Consideren que el tutor fa el que pot però que sempre el defensa i no es posa en la pell de la resta d'alumnes de la classe i, que amb altres professors la classe és un descontrol.

El Joel és un noi que es va incorporar a l'octubre per canvi de domicili, amb moltes dificultats per regular el seu comportament i relacionar-se. A nivell personal és difícil accedir-hi, es tanca en si mateix, li costa acceptar la frustració i sempre culpabilitza els altres.

Durant el 1r trimestre s'ha fet un seguit d'actuacions a nivell de tutoria individual i grupal, per tal d'abordar la situació i afavorir la seva integració al grup, però els resultats no han estat satisfactoris. Tot just fa dos dies el tutor ha tingut una reunió amb els pares del Joel a partir de la qual s'ha detectat que des de feia setmanes en Joel estava rebent comentaris ofensius sobre la seva persona a través de les xarxes socials.

L'equip directiu, amoïnat per la situació i, en general, pels nivells de convivència en aquest grup (doncs s'han produït altres incidents anteriorment); planteja la situació a la CAD i demana orientació educativa. Concretament, demana orientació sobre les accions d'intervenció que de manera més immediata convindria fer per donar una resposta efectiva a la situació. D'altra banda, demana assessorament per facilitar eines i implicar –de manera proactiva- el professorat, l'alumnat i les famílies, en accions de prevenció i promoció d'una bona convivència.

L'institut té 3 línies d'ESO i 2 de Batxillerat, ubicat en un entorn social i econòmic mitjà.

Qüestions prèvies

- 1. Exposeu els trets característics de la situació produïda, els rols que han intervingut i els factors que l'han pogut predisposar. Expliqueu també els fonaments teòrics psicopedagògics que haurien d'emmarcar la proposta d'actuació educativa.
- 2. Expliciteu les actuacions que prioritzaríeu en la proposta d'actuació educativa a curt i a mig termini (a nivell d'alumnat, famílies i centre), justificant-les a partir dels fonaments

psicopedagògics esmentats, la normativa vigent així com dels documents d'organització i gestió del centre. Podeu fer-ho a partir de les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un centre o bé a partir les funcions que té assignades l'orientador educatiu en un equip d'assessorament psicopedagògic, indiqueu en la vostra proposta d'actuació educativa sota quina opció ho feu.

Concreció d'una actuació educativa

- 1. Descriuiu detalladament el desenvolupament d'una de les actuacions que heu proposat a les qüestions prèvies, especificant a quin dels nivells d'intervenció correspondria (prevenció, detecció o intervenció), els destinataris i els agents implicats. Expliciteu quin seria el vostre rol i els elements d'assessorament i orientació educativa que tindríeu en compte.
- 2. Concreteu els objectius que es pretenen aconseguir amb aquesta actuació.
- 3. Concreteu els indicadors i instruments per al seguiment i avaluació d'aquesta actuació educativa i el seu impacte, en relació amb els objectius plantejats.